

11.11.2019

VH/3740/00.04.05/2019

Lausuntopyyntöne
VM/828/00.01.00.01/2019

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa valtioneuvoston asetuksesta, mikä koskee lausuntomenettelyä tiedonhallinnan muutosta koskevista asioista. Verohallinto esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa.

1 § Valtiovarainministeriön lausuntoa edellyttävä tiedonhallinnan muutos

- *Arvio pykälästä ja sen perusteluista*

Erityisen hyvänä Verohallinto pitää lausuntomenettelyn painottamista yhteisten palveluiden ja tietovarantojen muutoksiin, sillä näiden osalta ei ole aina osattu huomioida palvelua hyödyntävien tiedonhallintayksiköiden tarpeita riittävän aikaisin.

Pykäläluonnoksesta tai muistiosta ei käy suoraan ilmi, mitä kustannuksia kokonaiskustannuksien laskennassa huomioidaan. Jos huomioitavat kustannukset ovat muuta kuin tieto- ja viestintäteknisestä palvelusta vastaavan tiedonhallintayksikön investointikustannukset, niin huomioitavat kustannukset tulisi ohjeistaa tarkemmin.

Pykäläluonnoksesta tai muistiosta ei myöskään käy ilmi, onko kokonaiskustannusten laskennassa jotain eroa 1 §:n 2 ja 3 momentin mukaisissa tilanteissa. Jos 1 §:n 3 momentissa tarkoitetaan myös tietovarantoa hyödyntävien tiedonhallintayksiköiden kustannusten arviointia, niin valtionhallinnon yhteiseen käyttöön tarkoitettujen tieto- ja viestintäteknisten palveluiden muutosten lausuntokriteerien pitäisi olla samat, kuin yhteisillä tietovarannoilla. Tämä johtuen siitä, että esimerkiksi tunnistus- ja valtuutusratkaisuiden muutokset voivat olla niitä käyttäville tiedonhallintayksiköille yhtä merkittäviä, kuin yhteisten tietovarantojen tietorakenteiden muutokset.

Muiden hallinnonalojen lainsäädännöstä ja EU-lainsäädännön implementoinnista johtuvat muutokset ovat lausuntomenettelyn kannalta ongelmallisia, sillä näissä ei monesti ole huomioitu eri hallinnonalojen taloudellisia vaikutuksia riittävästi. Tämän ohella toimeenpanoajat ovat niin lyhyitä, että lausuntoa ei ehditä välttämättä pyytämään tai huomioimaan raja-arvot ylittävienkään muutosten toimeenpanossa.

- *Miten ymmärrettävänä pidätte tiedonhallinnan muutoksen määrittelyä?*
-
- *Mihin kaipaisitte lisäselvyyttä esimerkiksi ohjeiden muodossa?*

Lisäselvyyttä tulisi saada euromääräisten raja-arvojen laskennassa huomioitavista kustannuksista.

2 § Lausuntopyyntö ja sen sisältö

- *Arvio pykälästä ja sen perusteluista*

Pykäläluonnokseen ei ole huomautettavaa.

3 § Lausuntopyynnön ajankohta

- *Arvio pykälästä ja sen perusteluista*

Pykäläluonnokseen ei ole huomautettavaa. Verohallinnon näkemyksen mukaan aikataulu on kuitenkin ongelmallinen erityisesti lisätalousarvioesityksen valmistelussa siihen sisältyvien muutosten nopeuden ja pakollisen luonteen vuoksi.

- *Millaisia edellytyksiä virastollanne on toimittaa tiedot pykälässä esitettyjen kolmen vaihtoehdon mukaisesti? Voitte vastauksessanne tarkastella asiaa sekä aikataulun että toimintatapamuutosten näkökulmasta.*

Lainsäädäntömuutoksista johtuvia tiedonhallinnan muutoksia lukuun ottamatta tiedot on mahdollista toimittaa pykälän mukaisesti kohtuullisilla toimintatavan muutoksilla.

- *Kuinka selkeänä pidätte pykälän momenttia kaksi, jossa kuvataan velvollisuutta pyytää lausuntoa uudelleen, kun lausunnon kohde on olennaisesti muuttunut ?*

Verohallinto pitää ehdotettua momenttia selkeänä.

4 § Lausuntoa varten pyydettyä lisäselvitys

-

5 § Selvitys toimenpiteistä

-

Muutoksen taloudelliset vaikutukset

- *Lausuntopyynnön liiteaineistossa (TIHL_Lausuntomenettely) on kuvattu lausuntopyynnön ja taloudellisten vaikutusten arvioinnin sisältöjä (diat 18-19). Miten arvioitte taloudellisten vaikutusten arvioinnin tietosisältöä suhteessa olemassa oleviin viraston tai hallinnon alan hankesuunnittelun toimintamalleihin?*

Muun valtionhallinnon ja julkisen hallinnon kustannusten arviointi varhaisessa vaiheessa on ongelmallista.

- *Haluatteko esittää muutoksia taloudellisten vaikutusten arvioinnin tietosisältöön ?*

-

Muuta huomioitavaa

- *Miten monta lausuntokohdetta tai -pyyntöä arvioitte ajoittuvan TAE 2021 -valmistelun yhteyteen? Mitä ne olisivat ?*
-
- *Mitä toiminnallisia muutoksia lausuntomenettelyn pääasiallinen toteutus JTS- ja TAE-prosessien yhteydessä virastossanne aiheuttaa? Esimerkiksi muutokset hanke- ja projektihallinnan ohjeisiin sekä toiminnan ja talouden suunnitteluohjeisiin.*

Verohallinnossa lausuntomenettely sovitetaan toiminnan ja talouden suunnittelun vuosikelloon, menettely koulutetaan avainhenkilöille sekä järjestetään tarpeellinen asiantuntijatuki muutosvaikutusten arviointiin ja lausuntomenettelyyn.

- *Yleiset kommentit asetuseräluonnoksesta*

Verohallinnon näkemyksen mukaan lausuntomenettelyn sijasta tai lisäksi olisi tarkoituksenmukaista erityisesti suurten tiedonhallintayksiköiden tai yhteiskunnallisesti merkityksellisten tietojärjestelmien kehittämishankkeiden suhteen tehdä tiivistä yhteistyötä siten, että hankkeet esitellään valtiovarainministeriölle suunnitteluvaiheessa. Hankkeiden konkreettisessa esittelyssä ja läpikäynnissä voitaisiin nopeammin ja tehokkaammin käydä läpi taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset taikka yhteisten tietovarantojen rajapintojen muutoksia. Pelkästään kirjallisessa menettelyssä on erittäin suuri riski, että hankkeiden perusteet, taustat ja merkitys jäävät vajavaiseksi varsinkin, jos tavoitteena on tiiviit hanke-ehdotukset.

Pääjohtaja

Markku Heikura

Johtava asiantuntija

Helena Hynynen

